

ადგილობრივ დონეზე ახალგაზრდობის საჭიროებებისა და გამოწვევების კვლევა

ყვარლის მუნიციპალიტეტი

კვლევის ანგარიში

მომზადებულია კვლევისა და საკონსულტაციო კომპანია „ეისითი“-ს მიერ
სსიპ ახალგაზრდობის სააგენტოსთვის

აგვისტო, 2021
თბილისი

შინაარსი

მოკლე მიმოხილვა.....	3
ძირითადი მიგნებები	4
მეთოდოლოგია	6
1. კვლევის შედეგები	8
1.1. ახალგაზრდული აქტივობები.....	8
1.2. ჩართულობა და აქტივიზმი	12
1.3. უფლებები	16
1.4. პრობლემები	17
1.5. სასურველი აქტივობები	24

მოკლე მიმოხილვა

ახალგაზრდობა საზოგადოების უმნიშვნელოვანესი ნაწილია, რომელმაც ცვლილებებისა და განვითარების პროცესში არა უბრალოდ მონაწილის როლი შეიძლება ითამაშოს, არამედ თავად იქცეს გარდამტეხი პროცესების ინიციატორად. ამდენად, ტრანსფორმაციისა თუ განვითარების პროცესში მნიშვნელოვანია მათი მხარდაჭერა. ეს გულისხმობს, არა უბრალოდ ახალგაზრდებისთვის სხვადასხვა ცოდნისა და უნარის ათვისებისთვის აუცილებელ სერვისებზე ხელმისაწვდომობის უზრუნველყოფას, არამედ ახალგაზრდების უფლებების დაცვას, მათი საჭიროებების შესწავლასა და რეაგირებას, როგორც ადგილობრივ, ისე ცენტრალურ დონეზე. ეს ყველაფერი ერთად ქმნის ხელსაყრელ გარემოს ახალგაზრდების და, შესაბამისად, საზოგადოების განვითარებისთვის.

ახალგაზრდების განვითარების ხელშეწყობა ახალგაზრდობის პოლიტიკის ეფექტიან განხორციელებას გულისხმობს. ახალგაზრდობის პოლიტიკის განვითარების სამართლებრივი ბაზა „საქართველოს ახალგაზრდობის კონცეფციის 2020-2030“-ის ფარგლებში შექმნილია. მისი ერთ-ერთი სტრატეგიული პრიორიტეტის გათვალისწინებით, რომელიც ცენტრალურ და მუნიციპალიტეტების დონეებზე სახელმწიფო ახალგაზრდული პოლიტიკის მართვის სრულყოფას გულისხმობს, ადგილობრივმა მუნიციპალიტეტებმა ხელი უნდა შეუწყონ ახალგაზრდობის პოლიტიკის განხორციელებას ადგილობრივ დონეზე. ამ თვალსაზრისით მნიშვნელოვანია, რომ პოლიტიკამ უპასუხოს ახალგაზრდების საჭიროებებს და შექმნას გარემო, სადაც ახალგაზრდები თავად მიიღებენ მონაწილეობას როგორც მათთვის მნიშვნელოვანი გადაწყვეტილებების მიღებაში, ასევე ამ გადაწყვეტილებებისთვის აუცილებელი აქტივობების დაგეგმვა-განხორციელებაში.

მუნიციპალიტეტში ფუნქციონირებადი ახალგაზრდობის პოლიტიკის არსებობისთვის, აუცილებელია ის კვლევას ეფუძნებოდეს. აღნიშნულისთვის „ახალგაზრდობის სააგენტომ“ შეიმუშავა მუნიციპალური ახალგაზრდობის პოლიტიკის განვითარების პროგრამა, რომლის თანახმადაც მხარდაჭერილია კვლევაზე დაფუძნებული ახალგაზრდობის პოლიტიკის დოკუმენტების შექმნა. აღნიშნული კვლევა ამ პროგრამის ნაწილია, რომელიც ჩატარდა ახალგაზრდობის სააგენტოს ინიციატივით და მხარდაჭერით. კვლევა მიზნად ისახავს ახალგაზრდობის საჭიროებებისა და გამოწვევების შესწავლას რეგიონულ და მუნიციპალურ დონეზე.

კვლევა რაოდენობრივი და თვისებრივი მეთოდების გამოყენებით ჩატარდა და დაეფუძნა პირისპირ ინტერვიუებს, სიღრმისეულ ინტერვიუებსა და ფოკუსურ დისკუსიებს. აღნიშნული დოკუმენტი თვისებრივი და რაოდენობრივი კვლევის შედეგების ანგარიშს წარმოადგენს, რომელიც ეფუძნება ყვარლის მუნიციპალიტეტში ჩატარებულ 3 სიღრმისეულ ინტერვიუს ძირითად ინფორმანტებთან და 3 ფოკუსურ დისკუსიას ახალგაზრდების სამ ასაკობრივ ჯგუფთან როგორც ქალაქის, ასევე სოფლის ტიპის დასახლებებდიან, ასევე 150 პირისპირ ინტერვიუს 14-29 წლის ახალგაზრდებთან.

ძირითადი მიგნებები

- ახალგაზრდობის მუნიციპალური პროგრამებისა და სერვისების არსებობის შესახებ ახალგაზრდების ინფორმირების მაჩვენებელი დაბალია. ათიდან ექვსმა ახალგაზრდამ არ იცის მათი არსებობის შესახებ (62%);
- ახალგაზრდების დიდ ნაწილს სხვადასხვა სერვისზე აქვს ხელმისაწვდომობა. ახალგაზრდებისთვის უმეტესად ხელმისაწვდომია სახელოვნებო (51%) და სპორტული (58%) წრეები, ასევე ბიბლიოთეკები (50%). თუმცა, აღსანიშნავია, რომ არცერთ სერვისზე არ აქვს წვდომა ახალგაზრდების 26%-ს;
- ყველაზე სერიოზული გამოწვევა ახალგაზრდებისთვის დასაქმებაა და სწორედ დასაქმების ხელშეწყობა სახელდება განსაკუთრებით მნიშვნელოვან საკითხად უმრავლესობის მიერ (58%);
- გარდა სამუშაო ადგილების არსებობისა (66%), დასაქმებისთვის მნიშვნელოვან ხელშეწყობ ფაქტორებად სახელდება პროფესიული უნარ-ჩვევების ფლობა (45%) და ინგლისური ენის ცოდნა (38%);
- სწორედ პროფესიული უნარ-ჩვევების დახვეწაში მხარდაჭერა დაეხმარებოდა გამოვითხულობთ ყველაზე დიდ ნაწილს დასაქმებაში (67%). ასევე, მხარდაჭერა ინგლისური ენის შესწავლასა (60%) და სტაჟირების პროგრამებზე ხელმისაწვდომობა/სამუშაო გამოცდილების დაგროვებაში (53%) მხარდაჭერა;
- სპორტი/ფიზიკური აქტივობით დაკავება შეფასებულია, როგორც მნიშვნელოვანი. ამასთან, სპორტულ წრეებზე ხელმისაწვდომობაც განსაკუთრებით მნიშვნელოვნად ჩაითვალა ახალგაზრდების დიდი ნაწილის მიერ (56%);
- მიუხედავად სპორტი/ფიზიკური აქტივობით დაკავების მნიშვნელოვნად შეფასებისა, ახალგაზრდების მცირე ნაწილია მისით დაკავებული. მხოლოდ მესამედი მიუთითებს იმაზე, რომ მის მუნიციპალიტეტში ახალგაზრდების მნიშვნელოვანი ნაწილი ან თითქმის ყველა დაკავებულია სპორტით (29%);
- ფინანსური ხელმისაწვდომობა, ცხოვრების ჯანსაღი წესის პოპულარიზაცია, შესაბამისი ინფრასტრუქტურა, ასევე სპორტული წრეების/კლუბების არსებობა ფასდება, როგორც მნიშვნელოვანი სპორტი/ფიზიკური აქტივობით მეტი ახალგაზრდის დაინტერესებისთვის;

- ახალგაზრდებისთვის, გარდა სპორტულ წრეებზე ხელმისაწვდომობისა, დასახლებაში ისეთ სერვისებზე ხელმისაწვდომობის მნიშვნელობა გამოიკვეთა, როგორებიცაა უცხო ენის შემსწავლელი კურსები (50%), ბიბლიოთეკა/სამკითხველო კლუბი (32%), სახელოვნებო/კულტურის წრეები (29%) და სივრცეები შეკრებებისთვის (25%);
- ახალგაზრდების მნიშვნელოვანი ნაწილი არ მონაწილეობს ახალგაზრდებისთვის მნიშვნელოვანი გადაწყვეტილებების მიღების პროცესში (90%);
- მუნიციპალიტეტში 41% მიუთითებს, რომ მათ მუნიციპალიტეტში აქტიური ახალგაზრდების მცირე ჯგუფები არსებობს, რომლებიც ერთდროულად სხვადასხვა აქტივობაში მონაწილეობენ. ათიდან დაახლოებით ორი ახალგაზრდა ასევე ამბობს, რომ მათ მუნიციპალიტეტში ახალგაზრდები არ მონაწილეობენ სამოქალაქო აქტივობებში (19%);
- დაბალი სამოქალაქო ჩართულობის მიზეზებად სამოქალაქო აქტივობის მნიშვნელოვნების გაუცნობიერებლობა, ჩართულობის მექანიზმების შესახებ ინფორმაციის არქონა და, ასევე იმ აქტივობების არდაგეგმვა სახელდება, რომლებშიც შეიძლება მონაწილეობის მიღება;
- დაბალია ახალგაზრდების მონაწილეობა მოხალისეობრივ საქმიანობაში. მსგავს აქტივობაში მონაწილეობის გამოცდილება არ აქვს ბოლო 1-2 წლის მანძილზე ათიდან თითქმის შვიდ ახალგაზრდას (67%). აღნიშნულის მთავარ მიზეზებად ის სახელდება, რომ არ სმენიათ მსგავსი აქტივობების შესახებ, ვერ მოიცაღეს ან არ ქონდათ სურვილი;
- დაბალია ახალგაზრდების მონაწილეობა სხვადასხვა სამოქალაქო აქტივობაშიც. მსგავსი გამოცდილების არარსებობას ბოლო 1-2 წლის მანძილზე ათიდან რვა გამოკითხული აფიქსირებს (80%). აქაც მთავარ მიზეზებად სურვილისა და დროის არქონა დასახელდა. ასევე ის, რომ არ სმენიათ დაგეგმილი აქტივობების შესახებ;
- ახალგაზრდებისთვის ყველაზე ნაკლებად ღირებულია იყვნენ პოლიტიკურად ჩართულები და მათი მნიშვნელოვანი ნაწილი პოლიტიკით საერთოდ არ არის დაინტერესებული (61%);
- ათიდან სამი ახალგაზრდაა დაინტერესებული ზოგადად საქართველოს პოლიტიკით (32%). ნატოსთან საქართველოს ურთიერთობით 16%, ევროკავშირთან საქართველოს ურთიერთობით კი 18%-ია დაინტერესებული;
- ყოველ მეორე ახალგაზრდას ყვარელში უჭირს დაასახელოს ერთი უფლება მაინც, რომელიც სმენია (50%). ამის მიუხედავად, ათიდან ხუთი ახალგაზრდა მიიჩნევს, რომ მისი უფლებები დაცულია (48%);

- ყველაზე გავრცელებული **სარისკო ქცევები** მუნიციპალიტეტში სიგარეტის მოწევა, თანამედროვე ტექნოლოგიური საშუალებებით ზედმეტად გატაცება და ალკოჰოლის მოხმარებაა;
- როგორც შიდა, ასევე გარე **მიგრაციის** განზრახვა არ არის მაღალი. უახლოესი 2-3 წლის მანძილზე შიდა მიგრაციაზე 55%, გარე მიგრაციაზე კი - 74% არ ფიქრობს. მათი მთავარი მოტივაცია კი, ვინც ამგვარ განზრახვებს აფიქსირებს, დასაქმების უკეთეს შესაძლებლობებს, უკეთეს განათლებაზე ხელმისაწვდომობასა და უკეთესი ცხოვრების პირობებს უკავშირდება როგორც შიდა, ასევე გარე მიგრაციის შემთხვევაში;
- **საკუთარი ცხოვრებით კმაყოფილება** ამ ეტაპზე, ყველა ფაქტორის გათვალისწინებით, საშუალოზე მაღალია (4.9 ქულა მაქსიმალური 7-დან);
- **უახლოესი 10 წლის პერსპექტივაში**, როგორც ქვეყნის, ასევე საკუთარი მუნიციპალიტეტისა და პირადად მათი სოციო-ეკონომიკური მდგომარეობის შეფასება მეტ-ნაკლებად დადებითია. ამასთან, გამოიკვეთა, რომ პირადად საკუთარი სოციო-ეკონომიკური მდგომარეობის უკეთესობისკენ ცვლილების მოლოდინი უფრო მაღალია (69%), ვიდრე მუნიციპალიტეტისა (41%) თუ ქვეყნის (37%) შემთხვევაში.

მეთოდოლოგია

კვლევის **მიზანია** შეისწავლოს ახალგაზრდობის უფლებები, საჭიროებები, გამოწვევები და ინტერესები ადგილობრივ დონეზე.

აღნიშნულის შესასწავლად განისაზღვრა კვლევის შემდეგი ამოცანები:

- ➔ ახალგაზრდების საჭიროებებისა და გამოწვევების იდენტიფიცირება;
- ➔ ახალგაზრდების ინტერესების, მოტივაციისა და მოლოდინების იდენტიფიცირება;
- ➔ გამოწვევების იდენტიფიცირება, რომლებიც არსებობს ადამიანის უფლებების რეალიზების თვალსაზრისით;
- ➔ იმ შესაძლებლობების იდენტიფიცირება, რომელთა გაფართოებაც გაამჯობესებდა სხვადასხვა აქტორის მიერ ნაკისრი ვალდებულებების შესრულებას.

პროექტის მიზნებისა და ამოცანების გათვალისწინებით, შემუშავდა კვლევის მიდგომა, რომელიც ითვალისწინებს (1) რაოდენობრივი და (2) თვისებრივი კვლევის ჩატარებას.

რაოდენობრივი კვლევის ფარგლებში გამოყენებული იყო პირისპირ ინტერვიუს ტექნიკა და ყვარლის მუნიციპალიტეტში გამოიკითხა 150 ახალგაზრდა. თვისებრივი კომპონენტის ფარგლებში გამოყენებული იყო ფოკუსური ჯგუფის და სიღრმისეული ინტერვიუების ტექნიკები. სულ ყვარლის მუნიციპალიტეტში ჩატარდა 3 ფოკუსური დისკუსია და 3 სიღრმისეული ინტერვიუ. ფოკუსურ ჯგუფებში რესპონდენტების შერჩევისას გათვალისწინებული იყო შემდეგი კრიტერიუმები: ასაკი (14-17, 18-23, 24-29 წლის ჯგუფები); სქესი; დასახლების ტიპი (ქალაქი/სოფელი); განათლება; სამუშაო გამოცდილება; სოციალური ჯგუფი (სოციალურად დაუცველი, შშმ პირი).

რაც შეეხება სიღრმისეულ ინტერვიუებს, ისინი ჩატარდა ძირითად ინფორმანტებთან¹, რომელთაგან ერთი წარმოადგენდა ადგილობრივ თვითმმართველობას. კერძოდ, რესპონდენტი, რომელიც მუნიციპალიტეტის მერიაში ახალგაზრდობის საკითხებზე პასუხისმგებელი. ორი ინტერვიუ კი ჩატარდა ადგილობრივი არასამთავრობო ორგანიზაციების წარმომადგენლებთან.

Covid 19-ის გავრცელების გამო სიღრმისეული ინტერვიუები და ფოკუსური დისკუსიები ჩატარდა ონლაინ რესპონდენტისთვის მისაღებ დროსა და ონლაინ პლატფორმის გამოყენებით.

¹ ძირითადი ინფორმანტი - პირი, რომელიც სიღრმისეული ინტერვიუსთვის მიზნობრივად შერჩეული და წარმომადგენს კვლევის საკითხთან დაკავშირებით ყველაზე გაცნობიერებული ადამიანების ჯგუფს.

ცხრილი # 1. კვლევის დიზაინი

კვლევის დიზაინი			
ტექნიკა	ფოკუსური ჯგუფი	სიღრმისეული ინტერვიუ	პირისპირ ინტერვიუ
სამიზნე ჯგუფი	14-29 წლის ახალგაზრდები: 1. 14-17 წელი 2. 18-23 წელი 3. 24-29 წელი	1. ახალგაზრდობის საკითხებზე პასუხისმგებელი პირი ადგილობრივ მუნიციპალიტეტში (1 ინტერვიუ) 2. სამოქალაქო სექტორის (არასამთავრობო) წარმომადგენელი, რომელიც მუშაობას ახალგაზრდობის საკითხებზე (2 ინტერვიუ)	14-29 წლის ახალგაზრდები
რაოდენობა	3	4	150
კვლევის არეალი	ყვარლის მუნიციპალიტეტი		
შერჩევის მეთოდი	მიზნობრივი	მიზნობრივი	შემთხვევითი
დისკუსიის ხანგრძლივობა	1.5-2 საათი	30-40 წუთი	45-50 წუთი

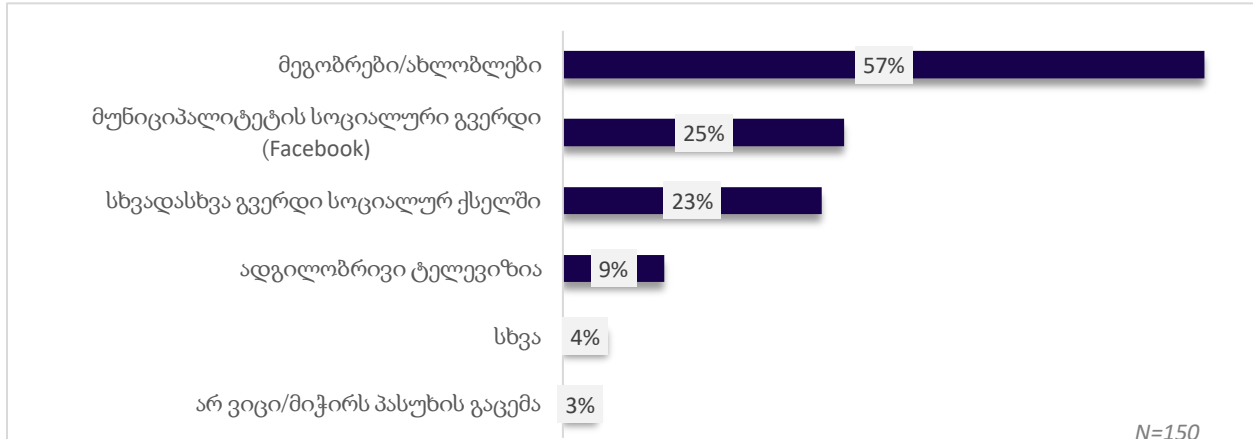
დოკუმენტში წარმოდგენილი კვლევის თვისებრივი კომპონენტების შედეგად მიღებული მონაცემების ანალიზი. კვლევის შედეგები გამოყენებული იქნება დაინტერესებული მხარეების მიერ სამომავლო აქტივობების დასაგეგმად.

1. კვლევის შედეგები

1.1. ახალგაზრდული აქტივობები

ყვარლის მუნიციპალიტეტში ახალგაზრდები ინფორმაციას საკუთარ მუნიციპალიტეტში მიმდინარე მოვლენებთან დაკავშირებით ძირითადად მეგობრების/ახლობლებისგან (57%) იღებენ. ამასთან, მუნიციპალიტეტის სოციალური ქსელი (25%), ასევე სხვადასხვა გვერდი სოციალურ ქსელში (23%) ინფორმაციის მიღების წყაროა გამოკითხულთა მეოთხედისთვის.

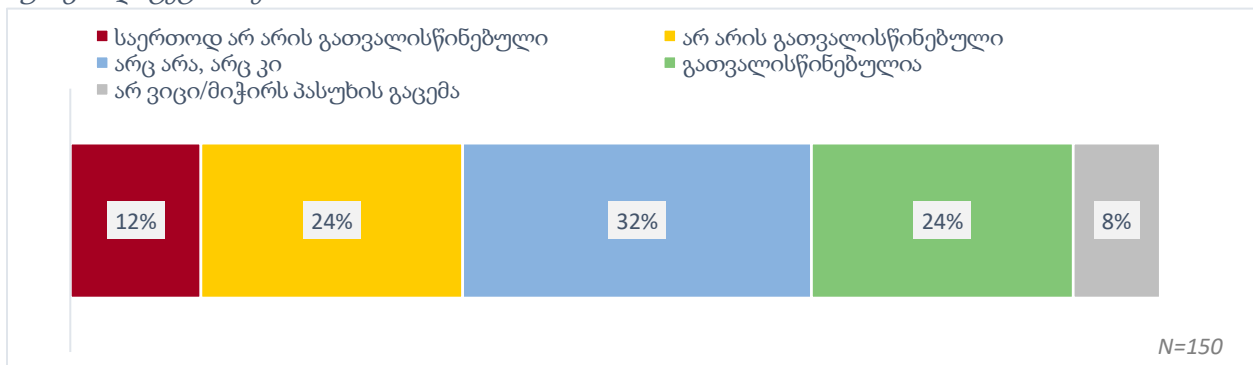
გრაფიკი # 1. მუნიციპალიტეტში მიმდინარე მოვლენებთან დაკავშირებით ინფორმაციის მიღების წყარო

აქვე უნდა აღინიშნოს, რომ გამოკითხულთა უმრავლესობას აქვს კომპიუტერზე წვდომა სახლში (68%) თუ სახლს გარეთ (6%) ან როგორც სახლში, ისე გარეთ (2%). თუმცა, აქვე ხაზგასასმელია, რომ არც სახლში და არც გარეთ კომპიუტერზე წვდომა არ აქვს გამოკითხულთა 24%-ს. რაც შეეხება ინტერნეტს, დღეში რამდენიმე საათს უთმობს მას გამოკითხულთა აბსოლუტური უმრავლესობა (87%) და ასევე უმრავლესობა მას სოციალურ ქსელ ფეისბუქისთვის (90%) იყენებს.

რაოდენობრივი კვლევის მონაწილეების შეფასებებით, მათნარი ახალგაზრდების ინტერესები არ არის/საერთოდ არ არის გათვალისწინებული მუნიციპალიტეტის საქმიანობაში 36%-ის აზრით. ინტერესების გათვალისწინებაზე კი 24% მიუთითებს.

გრაფიკი # 2. შეფასება, გათვალისწინებულია თუ არა რესპონდენტების მსგავსი ახალგაზრდების ინტერესები მუნიციპალიტეტის მიერ

რაც შეეხება უშუალოდ აქტივობებს, რომლებიც ახალგაზრდებისთვის იგეგმება მუნიციპალიტეტში, ამასთან დაკავშირებით კვლევის ფარგლებში ჩატარებული ფოკუსური დისკუსიებისას სკოლის ასაკის ახალგაზრდებმა არაერთი აქტივობა გაიხსენეს. მათ შორის დასახელდა სპორტული, კულტურული, გარემოცდაცვითი, შემეცნებითი თუ მოხალისეობრივი აქტივობები. უფროსი ასაკის ახალგაზრდებთან ხაზგასმული იყო, რომ აქტივობები უმეტესად სკოლის ასაკის ახალგაზრდებისთვის იგეგმება. საგულისხმოა, რომ აღნიშნულის მიზეზად, მათ შორის, უფროსი ასაკის წარმომადგენელთა აქტივობებში მონაწილეობის „არაპოპულარობა“ დასახელდა.

რაც შეეხება განსხვავებებს ქალაქისა და სოფლის ტიპის დასახლებებს შორის, როგორც დისკუსიებიდან ირკვევა, მუნიციპალიტეტის სოფლებში აქტივობათა ორგანიზების პრაქტიკა არათუ არსებობს, არამედ, როგორც აღინიშნა, ერთ-ერთი ყველაზე აქტიური ლოკაცია სწორედ სოფელია („ახალსოფელი“ ძალიან აქტიური სოფელია“) ახალგაზრდული ცენტრით. გარდა ახალსოფლისა, ახალგაზრდებმა სხვა სოფლებშიც, უმეტესად, სპორტული და გარემოსდაცვითი აქტივობების ჩატარების გამოცდილებაზე მიუთითეს მონაწილეებმა. ამის მიუხედავად, ხაზგასმული იყო, რომ ეს არ ეხება მუნიციპალიტეტის ბევრ სოფელს. ამასთან, ტრანსპორტზე დაბალი ხელმისაწვდომობა ის ბარიერია, რომელიც მუნიციპალურ ცენტრში აქტივობებზე დასასწრებად ექმნებათ ახალგაზრდებს სოფლის ტიპის დასახლებებიდან, რომლებიც უშუალოდ ცენტრიდან შორსაა.

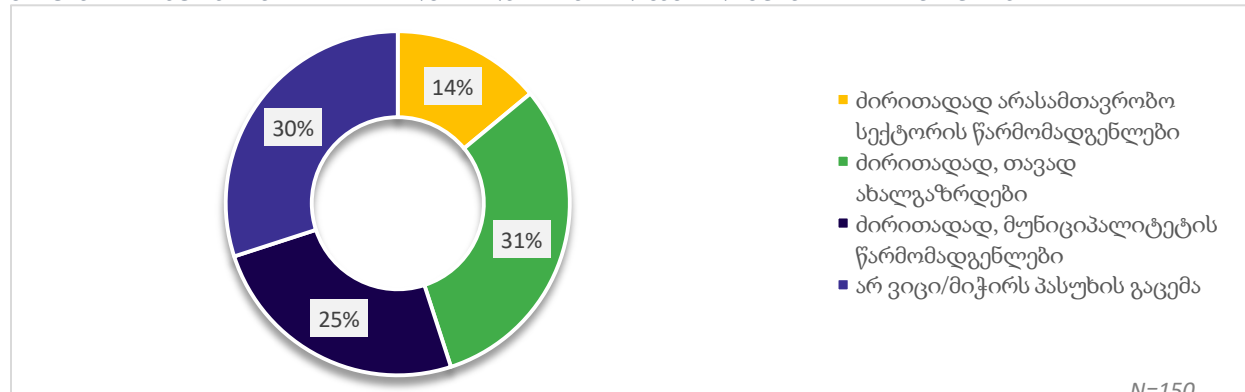
იმაზე, თუ რამდენად პასუხობს აქტივობები ახალგაზრდების ინტერესებს, სკოლის ასაკის ახალგაზრდებთან შეფასებები პოზიტიური იყო. უფროსი ასაკის ახალგაზრდებთან კი კვლავ აღინიშნა, რომ აქტივობები ძირითადად სკოლის ასაკის ინტერესებს პასუხობს. თავად ადგილობრივი თვითმმართველობის წარმომადგენლის შეფასებით, იმის თქმა, რომ ახალგაზრდების ინტერესები სრულადაა გათვალისწინებული, არასწორი იქნება, რადგან კვლევა საჭიროებების დასადგენად მუნიციპალიტეტს არასდროს ჩაუტარებია. არასამთავრობო სექტორის წარმომადგენლის შეფასებით კი, ახალგაზრდების საჭიროებებზე მორგებულ პროგრამებს მესამე სექტორი ახორციელებს და მათ ყველა პროექტს საფუძვლად კვლევა უდევს; თავად ადგილობრივი თვითმმართველობის მიერ განხორციელებული აქტივობების შესაბამისობა ახალგაზრდების საჭიროებებთან კი, კვლევის მონაწილე მესამე სექტორის მიერ უარყოფითად ფასდება.

რაც შეეხება იმას, თუ ვინ არიან ახალგაზრდებისთვის ორგანიზებული აქტივობების ინიციატორები, სკოლის ასაკის დისკუსიანტებთან ძირითადად ახალგაზრდები დასახელდნენ. აღინიშნა, რომ მათ უფროსი თაობის წარმომადგენლები ეხმარებიან აქტივობების დაგეგმვა-განხორციელებაში, თუმცა ინიციატორებად უმეტესად სწორედ ახალგაზრდები მოიაზრებიან.

იმის ერთ-ერთ მიზეზად კი, თუ რატომ არ არიან უფროსი ასაკის ახალგაზრდები აქტივობათა ინიციატორები, მათი დაკავებულობა და დროის რესურსის სიმწირე დასახელდა.

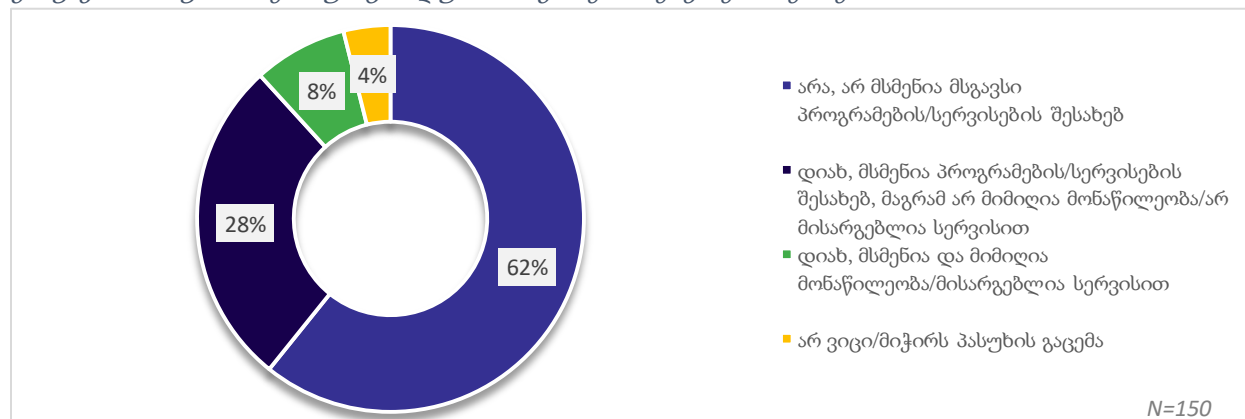
აღსანიშნავია, რომ რაოდენობრივი კვლევის მონაწილეთა მესამედს უჭირს შეაფასოს, თუ ვინ არის ახალგაზრდებისთვის დაგეგმილი აქტივობების ინიციატორი (30%). ამასთან, ასევე მესამედი თვლის, რომ ინიციატორები თავად ახალგაზრდები არიან (31%). ამასთან, მეოთხედი გამოკითხულების ადგილობრივ მუნიციპალიტეტს (14%) ასახელებს ინიციატორად, 14% კი - არასამთავრობო სექტორზე მიუთითებს.

გრაფიკი # 3. შეფასება, ვინ არიან ახალგაზრდებისთვის დაგეგმილ აქტივობათა ინიციატორები

რაც შეეხება იმას, თუ რამდენად სმენიათ რესპონდენტებს იმ პროგრამებისა და სერვისების შესახებ, რომელთაც მუნიციპალიტეტი სთავაზობს ახალგაზრდებს, აღმოჩნდა, რომ ათიდან ექვსი გამოკითხული მსგავს ინფორმაციას არ ფლობს (62%). ამასთან, მესამედს სმენია მათ შესახებ, თუმცა არც მონაწილეობა მიუღია და არც რომელიმე სერვისით უსარგებლია (28%).

გრაფიკი # 4. ინფორმირება მუნიციპალური პროგრამების/სერვისების შესახებ

დისკუსიებსა და ინტერვიუებზე დაყრდნობით შეიძლება დავასკვნათ, რომ ყვარლის მუნიციპალიტეტში ახალგაზრდობის მიმართულებით განხორციელებული აქტივობები არა

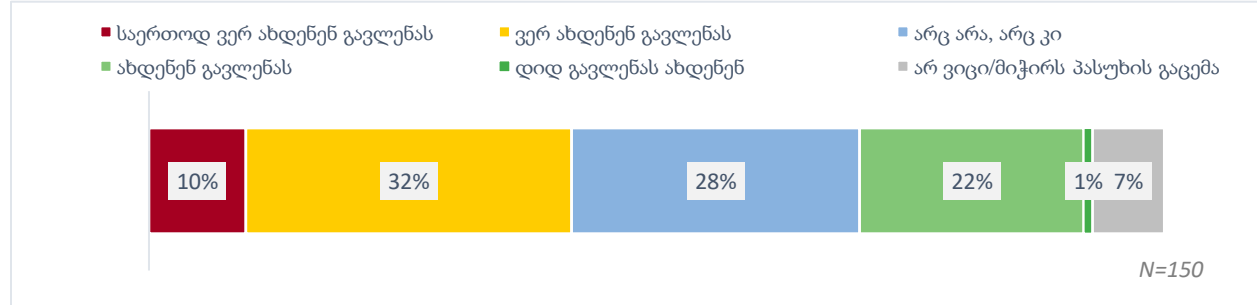
მხოლოდ სპორტული ან კულტურულია. შემეცნებით, გარემოსდაცვით თუ მოხალისეობრივ აქტივობებთან ერთად, ახალგაზრდებს აქვთ წვდომა სხვადასხვა საგანმანათლებლო აქტივობაზეც, რომლებიც განსაკუთრებით აქტუალური უფროსი ასაკის ახალგაზრდებისთვისაა, რომელთათვისაც სხვადასხვა უნარის განვითარება და პროფესიული გადამზადება დასაქმების ერთ-ერთი უმთავრესი წინაპირობაა. ამასთან აღსანიშნავია, რომ აქტივობები იგეგმება არა მხოლოდ მუნიციპალურ ცენტრში, არამედ სოფლებშიც. მართალია, სოფლის ტიპის დასახლებების დიდი ნაწილისთვის ტრანსპორტირება გამოწვევაა, თუმცა ასევე აღსანიშნავია, რომ ერთ-ერთი ყველაზე აქტიური ლოკაცია მუნიციპალიტეტში სწორედ სოფლადაა და მისი ახალგაზრდული ცენტრი აქტიურად მუშაობს სხვადასხვა მიმართულებით. ამასთან, ისიც აღსანიშნავია, რომ დიდი ნაწილი არ ფლობს ინფორმაციას პროგრამებისა თუ პროექტების შესახებ, რომელთაც მუნიციპალიტეტი სთავაზობს ახალგაზრდებს.

1.2. ჩართულობა და აქტივიზმი

თვისებრივი კვლევის ფარგლებში ჩართულობასთან დაკავშირებით სკოლის ასაკის ახალგაზრდების შეფასებები უფრო პოზიტიური იყო, ვიდრე ნეგატიური. მათთან აღინიშნა, რომ მუნიციპალიტეტში არსებობს ორგანიზაციები, რომლებიც ახერხებენ ახალგაზრდების გააქტიურებას და ჩართვას სხვადასხვა აქტივობაში. რაც შეეხება უფროსი თაობის ახალგაზრდებს, მათი შეფასებები ნაკლებად პოზიტიურია და ისინი აღნიშნულს აფასებენ, როგორც დაბალს.

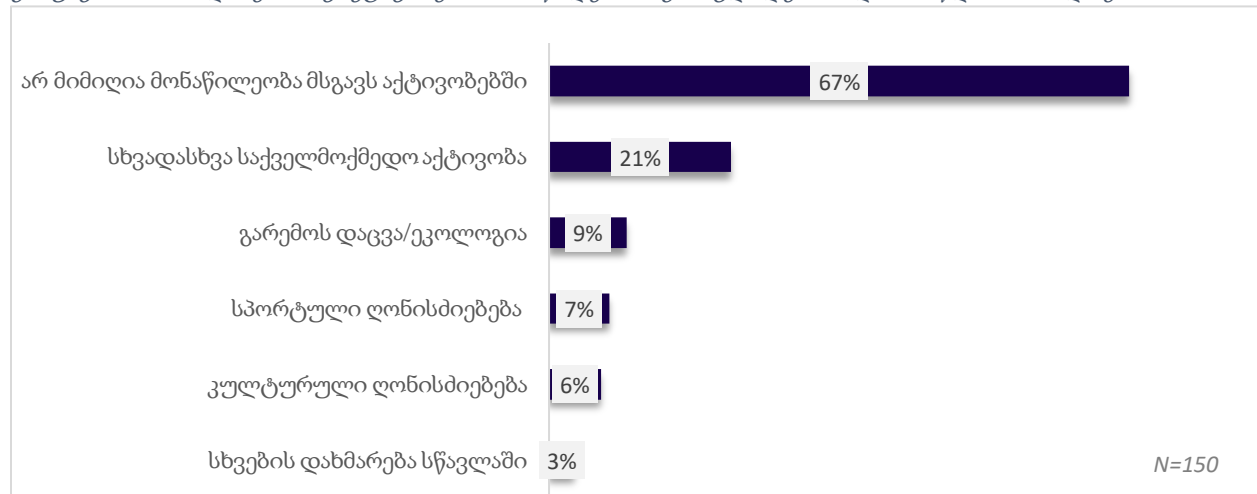
რაოდენობრივი კვლევის შედეგებს თუ ვნახავთ, რეალობა ნაკლებად იძლევა პოზიტიური შეფასებების შესაძლებლობას. ათიდან ოთხი გამოკითხულის შეფასებით, მათნაირი ახალგაზრდები ადგილობრივ დონეზე გადაწყვეტილების მიღებაზე გავლენას ვერ ახდენენ/საერთოდ ვერ ახდენენ (42%), მაშინ როდესაც საპირისპიროზე 23% მიუთითებს, 28%-ის შეფასებები კი ნეიტრალურია. ამასთან, უშუალოდ გადაწყვეტილების მიღების პროცესში მონაწილეობის გამოცდილება ბოლო 1-2 წლის მანძილზე ათიდან ერთ ახალგაზრდას აქვს (10%). ძირითადად, აღნიშნული საკითხების განხილვასა და უბრალოდ შეხვედრებში მონაწილეობას გულისხმობდა.

გრაფიკი # 5. შეფასება, რამდენად ახდენენ რესპონდენტთა მსგავსი ახალგაზრდები გავლენას ადგილობრივ დონეზე გადაწყვეტილების მიღების პროცესზე

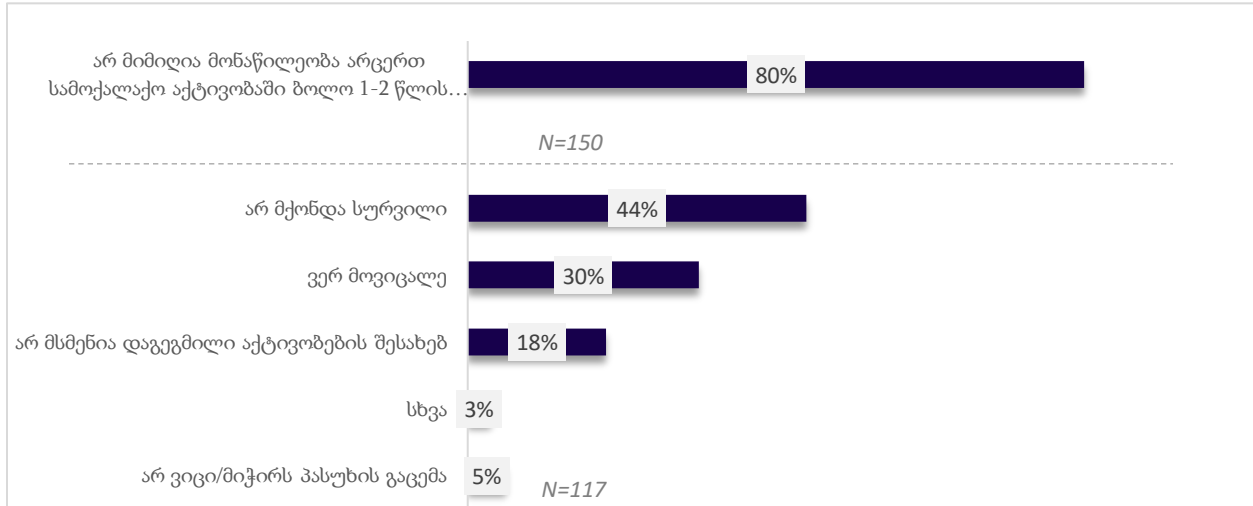
მოხალისეობრივ აქტივობაში მონაწილეობა მნიშვნელოვანია აბსოლუტური უმრავლესობის აზრით (88%). ამის მიუხედავად, ბოლო 1-2 წლის მანძილზე მსგავს აქტივობებში მონაწილეობის გამოცდილება არ აქვს გამოკითხულთა 67%-ს. ყველაზე მეტს, 21%-ს კი სხვადასხვა საქველმოქმედო აქტივობაში მონაწილეობის გამოცდილება აქვს. მოხალისეობრივ აქტივობაში ჩართულობის მთავარ მიზეზად კი ის სახელდება, რომ ახალგაზრდებმა ვერ მოიცალეს (39%), არ სმენიათ დაგეგმილი აქტივობების შესახებ (34%) და ასევე, მეხუთედის შეფასებით, არ ჰქონდათ ამის სურვილი (22%).

გრაფიკი # 6. მოხალისეობრივ აქტივობებში მონაწილეობის გამოცდილება ბოლო 1-2 წლის მანძილზე

დაბალია სხვადასხვა პროცესში ჩართულობის მაჩვენებელიც, მიუხედავად იმისა, რომ ისიც მნიშვნელოვნად/მაღიან მნიშვნელოვნად მიიჩნია გამოკითხულთა უმრავლესობამ (70%). სამოქალაქო აქტივობაში ბოლო 1-2 წლის მანძილზე მონაწილეობის გამოცდილება ათიდან რვა გამოკითხულს არ აქვს (78%). აღმოჩნდა, რომ სამოქალაქო აქტივობაში არმონაწილეობის მთავარი მიზეზი სურვილის არქონაა (44%). ამასთან, მესამედი მიზეზად იმას ასახელებს, რომ ვერ მოიცალა აღნიშნულისთვის (30%).

გრაფიკი # 7. ბოლო 1-2 წლის მანძილზე სამოქალაქო აქტივობაში არმონაწილეობის მიზეზები

გარდა იმისა, რომ თავად გამოკითხულთა ჩართულობის მაჩვენებელია დაბალი, მათი შეფასებით, ზოგადად მუნიციპალიტეტშიც რეალობა მსგავსია. ათიდან ოთხი გამოკითხულის შეფასებით, მუნიციპალიტეტში ახალგაზრდების პატარა ჯგუფია აქტიური, რომელიც მონაწილეობს სხვადასხვა სამოქალაქო აქტივობაში (41%). 22% მიიჩნევს, რომ მათ მუნიციპალიტეტში გარკვეული ნაწილი მონაწილეობს სამოქალაქო აქტივობაში, 19%-ის აზრით კი, ახალგაზრდები მათ მუნიციპალიტეტში სამოქალაქო აქტივობებში არ მონაწილეობენ.

გრაფიკი # 8. შეფასება ახალგაზრდების სამოქალაქო აქტივობის შესახებ

დაბალი სამოქალაქო აქტივობის მთავარ მიზეზად ყვარლის მუნიციპალიტეტში გამოკითხული ახალგაზრდები იმას მიიჩნევენ, რომ ახალგაზრდებს ნაკლებად აქვთ გაცნობიერებული სამოქალაქო აქტივიზმის მნიშვნელობა (42%). მეხუთედი იმასაც ასახელებს მიზეზად, რომ ახალგაზრდებმა არ იციან, როგორ ჩაერთონ სამოქალაქო აქტივობაში (21%).

ამ თვალსაზრისით საგულისხმოა თვისებრივი კვლევის შედეგებიც. უფროსი ასაკის ახალგაზრდებთან ხაზგასმული იყო, რომ დაბალი სამოქალაქო აქტივიზმის მიზეზი საკითხის *მნიშვნელობის გაუცნობიერებლობასა და არაინფორმირებულობას* უკავშირდება, როგორც საკუთარი უფლებების, ასევე ჩართულობის მექანიზმების თაობაზე. თუ გავითვალისწინებთ იმას, რომ ჩართულობაში ახალგაზრდები ყოველთვის სამოქალაქო აქტივიზმსა და ჩართულობის მექანიზმების გამოყენებას როდი გულისხმობენ, არამედ ხშირად, ჩართულობაზე საუბრისას უბრალოდ ისეთ აქტივობებში მონაწილეობას მოიაზრებენ, რაც სპორტულ თუ შემეცნებით ღონისძიებას უკავშირდება, ნათელია, რომ ახალგაზრდების ცნობიერების ამაღლება და ინფორმირება აქტუალური საკითხია. გარდა ინფორმირებისა მექანიზმების თაობაზე, გამოწვევა ამ თვალსაზრისით იმასაც ეხება, რომ ახალგაზრდებს არ აქვთ ინფორმაცია, მაგალითად, ადგილობრივი თვითმმართველობის მიერ ბიუჯეტის განხვილვის თარიღსა თუ სხვა აქტივობებზე. შესაბამისად, ამ თვალსაზრისითაც ინფორმირების მექანიზმების დახვეწა მნიშვნელოვანია.

გარდა დაბალი ცნობიერებისა და არაინფორმირებულობისა, დაბალი ჩართულობის კიდევ ერთ მიზეზად *ნიჰილიზმი* დასახელდა, რაც განუხორციელებელ პროექტებთან დაკავშირებულ იმედგაცრუებას უკავშირდება.

ის, რომ ჩართულობა ახალგაზრდების, მათ შორის, ადგილობრივ დონეზე გადაწყვეტილებების მიღების პრიცესში დაბალია, ხაზგასმული იყო კვლევის მონაწილე ძირითადი ინფორმანტის მიერაც არასამთავრობო სექტორიდან. მისი შეფასებით, აღნიშნულის მიზეზი ის არის, რომ ადგილობრივი ხელისუფლება არ რთავს მათ პროცესებში, არ იწვევს შესაბამის შეხვედრებზე და არ ეკითხება აზრს („არ ერთვებიან რას ნიშნავს? ვიღაცა ხომ უნდა დაინტერესდეს მათი აზრით?!“).

ჩართულობისა და სამოქალაქო აქტივიზმის კონტექსტში ასევე აღსანიშნავია რაოდენობრივი კვლევის კიდევ ერთი შედეგი, რომლის თანახმადაც, ყველაზე ნაკლებად მნიშვნელოვან ღირებულებას ახალგაზრდებისთვის წარმოადგენს ის, რომ იყვნენ პოლიტიკურად ჩართულნი (2.8 ქულა მაქსიმალური 7 ქულიდან). ამასთან, პოლიტიკა საერთოდ არ აინტერესებს ათიდან ექვს გამოკითხულს (61%). ყველაზე მეტს, 32%-ს კი აინტერესებს ზოგადად საქართველოს პოლიტიკა.

იმასთან დაკავშირებით, რომ ჩართულობა და სამოქალაქო აქტივიზმი მნიშვნელოვანია, თანხმობა კვლევის როგორც რაოდენობრივი, ასევე თვისებრივი კომპონენტის შედეგებით. უშუალოდ დისკუსიების მონაწილე ახალგაზრდებთან აღინიშნა, რომ ჩართულობა მნიშვნელოვანია, რადგან ეს არის სოციალიზაციისა და სოციალური კაპიტალის დაგროვების შესაძლებლობა. ამასთან, ჩართულობა არის განვითარების ხელშემწყობი მექანიზმი, რომელიც ახალგაზრდებს ასწავლის აქტივობათა ორგანიზებას, მათ ჩატარებასა და ზოგადად, შედეგზე ორიენტირებული ღონისძიებების დაგეგმვას. გარდა ამისა, ჩართულობა ჩაითვალია მნიშვნელოვნად, რადგან ამ ფორმით ახალგაზრდებს შეუძლიათ საკუთარი ინტერესების შესახებ გადაწყვეტილების მიმღებ პირთა ინფორმირება და ინიციატივების გაჟღერება.

მიუხედავად მნიშვნელოვნების აღიარებისა, ჩართულობა ყვარლის მუნიციპალიტეტში დაბალია და მის გასაზრდელად, ცნობიერების ამაღლებასა და მექანიზმებზე ინფორმირებასთან ერთად, აუცილებელია პოზიტიური მაგალითების დემონსტრირება. ეს უკანასკნელი ხელს შეუწყობს ახალგაზრდების ნიჰილისტურ განწყობების გაქარწყლებას და გაზრდის მათ რიცხვს, ვინც დაიჯერებს, რომ ჩართულობას რეალური შედეგი შეიძლება მოყვეს.

1.3. უფლებები

უფლებებთან დაკავშირებით დარღვევებზე ყურადღება თვისებრივი კვლევის მონაწილეებმა ნაკლებად გაამახვილეს ყურადღება, რაც უფლებების შესახებ ინფორმირებასა და განცობიერებასაც შეიძლება უკავშირდებოდეს. ამ ვარაუდს კიდევ უფრო ამყარებს რაოდენობრივი კვლევის შედეგები, რომლის მიხედვითაც, გამოკითხული ახალგაზრდების 50%-ს არ სმენია არცერთი უფლების შესახებ. ამის მიუხედავად, უმრავლესობა თვლის, რომ მათი უფლებები დაცულია (79%). ამასთან, ყოველი მეორე მიიჩნევს, რომ მისი უფლება დაცულია (48%), მესამედი კი თვლის, რომ მისი უფლება ნაწილობრივად დაცული (31%).

აღსანიშნავია ისიც, რომ რაოდენობრივი კვლევის მონაწილეთა აბსოლუტური უმრავლესობა ამბობს, რომ რაიმე ნიშნით დისკრიმინაციის გამოცდილება არ ჰქონია. თუმცა, თვისებრივი კვლევის ფარგლებში სხვადასხვა ნიშნით დისკრიმინაციაზე, როგორც გამოწვევაზე ფამახვილდა ყურადღება. თავის მხრივ, დისკრიმინაცია რომ შეიძლება იწვევდეს კონკრეტული ადამიანებისა თუ ჯგუფების სხვადასხვა უფლების დარღვევას, ამაზეც გაკეთდა მინიშნენები. მაგალითისთვის, სკოლის ასაკის ახალგაზრდებთან აღინიშნა *ასაკის ნიშნით დისკრიმინაცია* („პატარა ხარ და არ იცი მაგდენი“), რაც ხშირად ახალგაზრდებს საკუთარი

აზრის დაფიქსირებაში ბარიერს უქმნის. სწორედ ამიტომ, *აზრის გამოხატვის უფლების* მაგალითად მიიჩნია კვლევის ერთ-ერთმა მონაწილემ ამ ნიშნით დისკრიმინაცია.

ასევე აღინიშნა გენდერული ნიშნით დისკრიმინაცია, რაც, გოგოებისა თუ ბიჭებისგან გარკვეული სახის ქმედების მიუღებლობას გულისხმობს. დისკრიმინაციის კონტექსტშივე *სხვადასხვა ნიშნით ადამიანების ბულინგი* დასახელდა გამოწვევად უფროსი ასაკის ახალგაზრდების მიერ და აღინიშნა, რომ ჩაგვრასა და ბულინგს განსაკუთრების სკოლის ასაკში აქვს ადგილი და ეს გამოწვევაა არა მხოლოდ ყვარლის მუნიციპალიტეტის ან ქვეყნისთვის, არამედ გლობალური პრობლემაა. ამდენად, შესაბამისი აქტივობების დაგეგმვა მნიშვნელოვნად ფასდება.

უფლებებზე საუბრისას *განათლების უფლების* შეზღუდვას დაუკავშირდა სასურველ სპორტულ წრეებზე ხელმისაწვდომობის არარსებობა, რაც იმაზე მიუთითებს, რომ უფლებების გაცნობიერების თვალსაზრისით გამოწვევებია მუნიციპალიტეტში. თუმცა, განათლების კონტექსტშივე შესაბამისად იყო აღნიშნული ამ უფლების შეზღუდვა მუნიციპალიტეტში მცხოვრები ეთნიკური უმცირესობების ჯგუფში, პირველ რიგში კი, გოგოებისთვის. კერძოდ, აღინიშნა, რომ ეთნიკური უმცირესობის ჯგუფში გოგოების მიერ განათლების მიღებას ოჯახები ეწინააღმდეგებიან, რითიც ირღვევა როგორც განათლების მიღების უფლება, ასევე, ზოგადად, ქალის უფლებები. ამასთან, ისიც ითქვა, რომ პოზიტიური მაგალითიც არსებობს უკვე მუნიციპალიტეტში, რაც კონკრეტული გოგოს მიერ უნივერსიტეტში სწავლას უკავშირდება.

აღსანიშნავია იცის, რომ ეთნიკური უმცირესობებისა და დისკრიმინაციის კონტექსტში ასევე ერთ-ერთმა მონაწილემ დისკრიმინაციის შემთხვევებზე მიუთითა როგორც ეთნიკური, ასევე რელიგიური ნიშნით (*„არის ხოლმე, ის იეღოველია და მასთან ურთიერთობა არ მინდა; აი, ის ლეკია და მასთან ურთიერთობა არ მინდა“*).

1.4. პრობლემები

პრობლემების თვალსაზრისით, თვისებრივი კვლევის ფარგლებში აღინიშნა, რომ მუნიციპალიტეტში არსებობს სივრცე შეკრებისთვის, სადაც ახალგაზრდებს შეუძლიათ აქტუალური საკითხების განხილვა; ამასთან, არის დასვენებისა და გართობისთვის ადგილები, ისევე როგორც, სპორტული ინფრასტრუქტურა. ის, რომ სასურველია არსებული, თუნდაც სპორტული ინფრასტრუქტურის გაუმჯობესება, ეს აღინიშნა სკოლის ასაკის ახალგაზრდებთან, თუმცა ის, რომ რაიმე განსაკუთრებული გამოწვევა დგას ახალგაზრდების

წინაშე, ამას კვლევის ყველაზე ახალგაზრდა მონაწილეები არ ადასტურებენ. ამასთან, ხაზგასასმელია, რომ თუნდაც შეკრებებისთვის სივრცეების სიმწირეზე მიუთითებენ უფროსი ასაკის ახალგაზრდები. მსგავსი სივრცეების არსებობა მნიშვნელოვანია არა მხოლოდ სოციალიზაციისთვის, არამედ, ერთ-ერთი შეფასებით, არსებითია პრობლემების ადვოკატირებისთვისაც.

მიუხედავად ზემოაღნიშნულისა და პოზიტიური განწყობისა, რაც, განსაკუთრებით სკოლის ასაკის ახალგაზრდებთან გამოიკვეთა, გამოწვევად დასახელდა *ბიბლიოთეკების* არარსებობა როგორც მუნიციპალურ ცენტრში, ასევე სოფლებში. ის, რომ არ არის წიგნის მაღაზია, ამასაც გაესვა ხაზი.

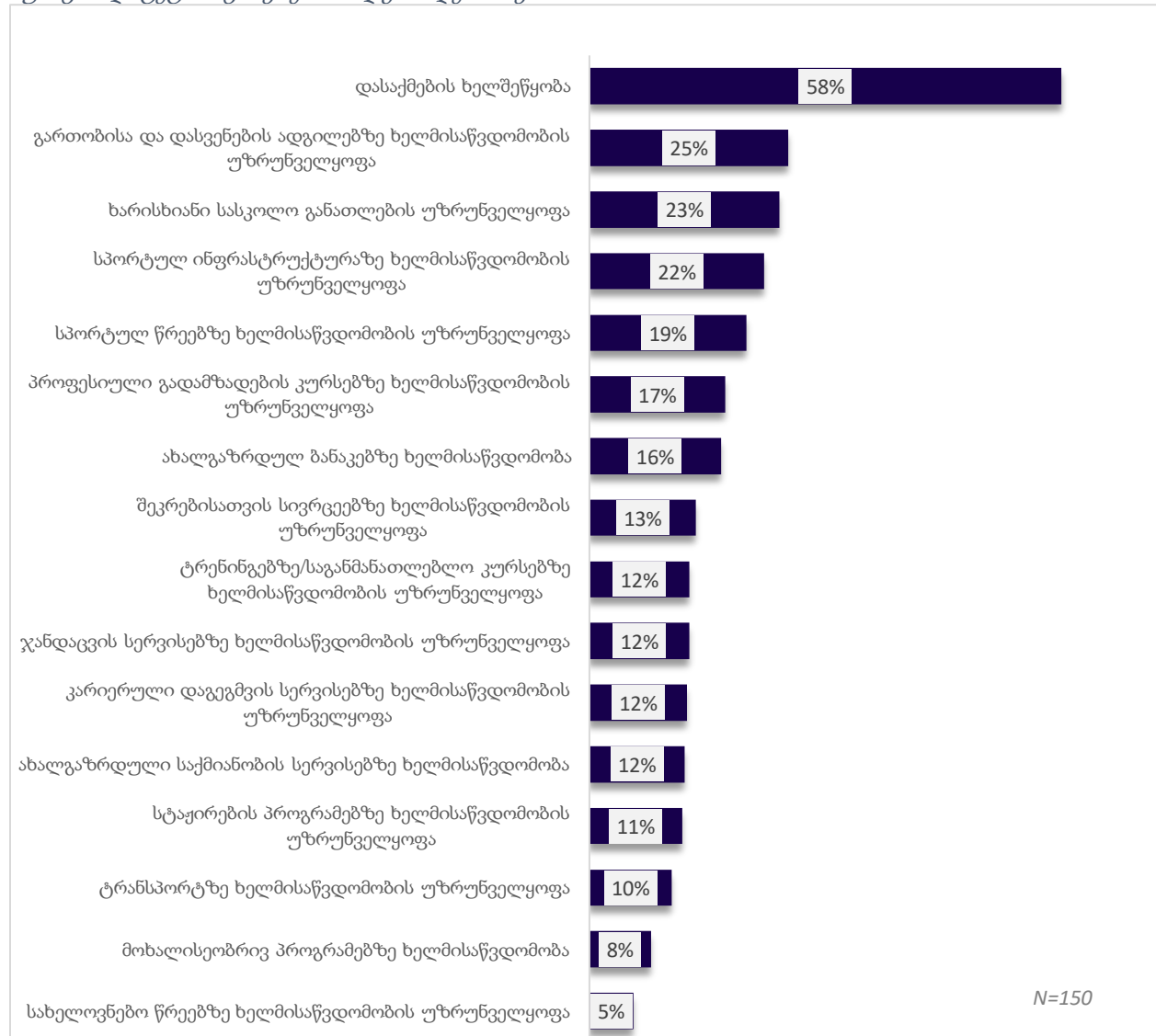
გამოწვევებს შორის ასევე დასახელდა *სპორტული ინფრასტრუქტურის* არარსებობა სოფლის ტიპის დასახლებებში და სიმწირე მუნიციპალურ ცენტრშიც. შესაბამისად, ინფრასტრუქტურის მოწესრიგება, სპორტდარბაზების სოფლებში გახსნა და, რაც მთავარია, მწვრთნელებით უზრუნველყოფა მნიშვნელოვნად ჩაითვალა.

სოფლის ტიპის დასახლებებისთვის თუ თავად მუნიციპალური ცენტრისთვის *ტრანსპორტზე* დაბალ ხელმისაწვდომობა განსაკუთრებულ გამოწვევად არ დასახელებულა ახალგაზრდების მიერ, რაზეც განსაკუთრებული ყურადღება კვლევის მონაწილე არასამთავრობო სექტორის წარმომადგენელთან გამახვილდა. მისი შეფასებით, არათუ სოფლის ტიპის დასახლებებს აქვთ პრობლემა, არამედ მუნიციპალურ ცენტრსაც, საიდანაც გამგზავრება და ჩასვლა დღის გარკვეული მონაკვეთის შემდეგ შეუძლებელია დამატებითი ხარჯის გაწევის გარეშე (ტაქსის სერვისი).

აქვე აღსანიშნავია, რომ სწორედ არასამთავრობო სექტორის წარმომადგენელ ძირითად ინფორმანტთა განსაკუთრებულ გამოწვევად აღინიშნა ეთნიკური უმცირესობებით დასახლებული სოფლებისთვის ტრანსპორტზე ხელმისაწვდომობის არარსებობა, რის გამოც ისინი დაღესტანში უფრო მარტივად გადადიან. გარდა იმისა, რომ ტრანსპორტირებასთან დაკავშირებული ბარიერები ხელს უშლის ინტეგრაციას, გამოწვევაა ისიც, რომ ამ ჯგუფის ინტეგრაციის მიმართულებით „არაფერი კეთდება“ და ეთნიკური უმცირესობის წარმომადგენლები თავს ამ ქვეყნის მოქალაქეებადაც კი არ აღიქვამენ.

თუ რაოდენობრივი კვლევის შედეგებს ვნახავთ, აქ ყველაზე მწვავე პრობლემას დასაქმება წარმოადგენს, რაც თვისებრივი კვლევის შედეგებითაც დასტურდება. გარდა ამისა, მნიშვნელოვან გამოწვევებად იკვეთება გართობისა და დასვენების ადგილებზე (25%), ხარისხიან სასკოლო განათლებაზე (23%), ასევე სპორტულ ინფრასტრუქტურაზე (22%) და სპორტულ წრეებზე (19%) ხელმისაწვდომობის უზრუნველყოფის საკითხი.

გრაფიკი # 9. უმთავრესი გამოწვევები/პრობლემები, რომელთა მოგვარებაც განსაკუთრებით მნიშვნელოვანია მუნიციპალიტეტში მცხოვრები ახალგაზრდებისთვის

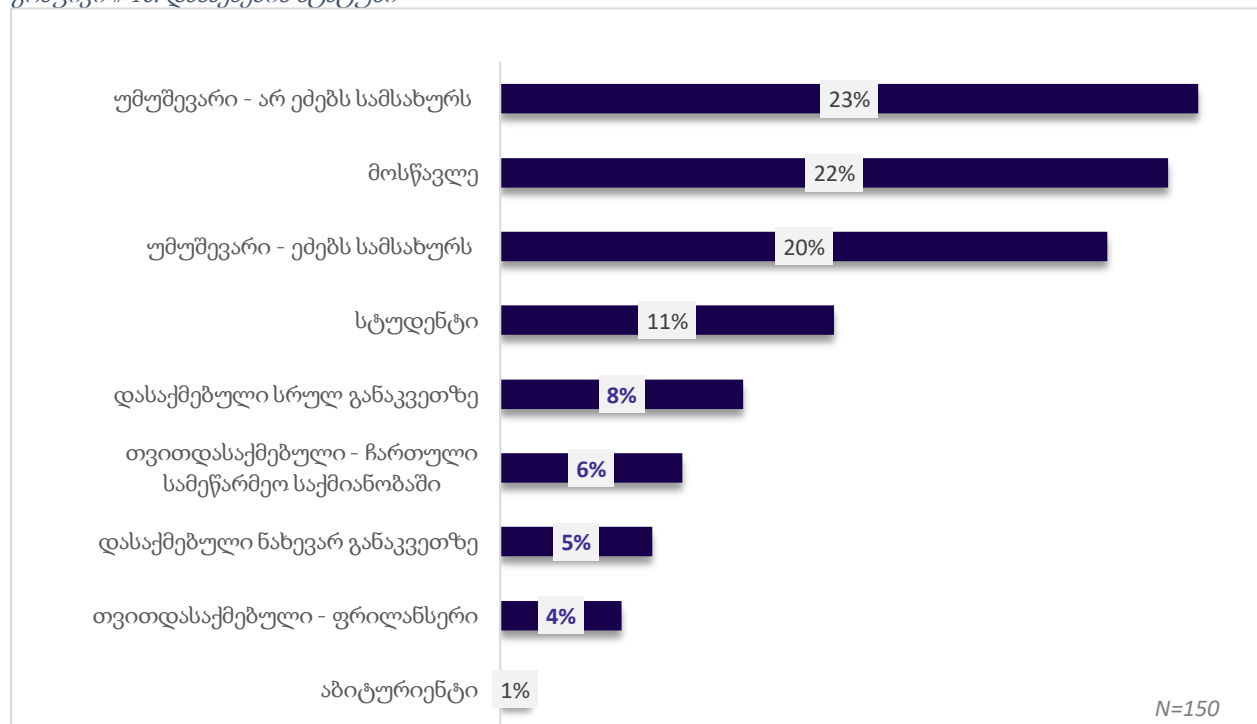
დასაქმება

როგორც უკვე აღინიშნა, თვისებრივი კვლევის მონაწილე უფროსი ასაკის ახალგაზრდებთან გამოწვევებს შორის უმწვავესად უმუშევრობა და დასაქმებასთან დაკავშირებული საკითხები იკვეთება. რაოდენობრივი კვლევის შედეგებიც მოწმობს, რომ დასაქმებაა 58% უმთავრესი პრობლემა, რომელიც ახალგაზრდებს აწუხებთ. ამ პრობლემასთან გამკლავების ერთ-ერთ გზად დისკუსიებზე დასახელდა პროფესიული კოლეჯის არარსებობა მუნიციპალიტეტში,

სადაც იმ ახალგაზრდებს მიეცემოდათ პროფესიის დაუფლების შესაძლებლობა, ვინც უმაღლეს სასწავლებელში ვერ ახერხებს სწავლას. ის, რომ პროფესიული გადამზადების საკითხი აქტუალურია მოწმობს რაოდენობრივი კვლევის შედეგებიც. კერძოდ, პროფესიული გადამზადების კურსებზე ხელმისაწვდომობის უზრუნველყოფის მნიშვნელობაზე 17% მიუთითებს. რაც შეეხება კარიერული დაგეგმვის სერვისებზე ხელმისაწვდომობის უზრუნველყოფას, მას მნიშვნელოვნად 12% ასახელებს.

რაც შეეხება უშუალოდ რაოდენობრივი კვლევის მონაწილეთა დასაქმების სტატუსს, აღმოჩნდა, რომ გამოკითხულთა 8% სრულ განაკვეთზე, 5% კი - ნახევარ განაკვეთზეა დასაქმებული. გამოკითხულთა 6% არის თვითდასაქმებული, რომელიც სამეწარმეო საქმიანობაშია ჩართული, 4% კი - ფრილანსერია.

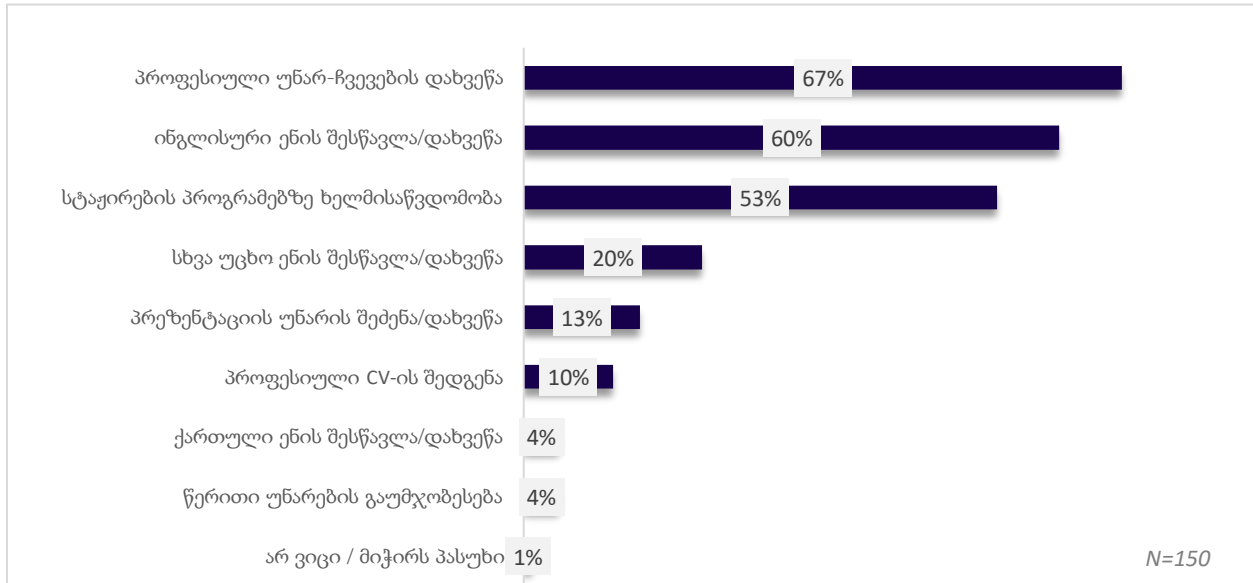
გრაფიკი # 10. დასაქმების სტატუსი

ის, რომ ყვარლის მუნიციპალიტეტში ახალგაზრდებისთვის დასაქმება რთული (49%) ან ძალიან რთულია (17%), ამ მოსაზრებას კვლევის მონაწილეთა მნიშვნელოვანი ნაწილი იზიარებს. ამასთან, უმრავლესობა მიიჩნევს, რომ სამუშაო ადგილების არსებობაა ის მთავარი ფაქტორი, რაც დასაქმებას შეუწყობდა ხელს (68%). იმ ფაქტორებს შორის კი, რაში მხარდაჭერაც ახალგაზრდებს ყვარლის მუნიციპალიტეტში განსაკუთრებით დაეხმარებოდა დასაქმებაში ორი უმთავრესი ფაქტორი იკვეთება. ესენია, პროფესიული უნარ-ჩვევების დაუფლებაში (67%) და ინგლისური ენის შესწავლა/დახვეწაში (60%) მხარდაჭერა. ამასთან, ასევე მნიშვნელოვან

ფაქტორად გამოიკვეთა სტაჟირების პროგრამებსა და სამუშაო გამცოდინების დაგროვების შესაძლებლობებზე ხელმისაწვდომობის არსებობაც (53%).

გრაფიკი # 11. შეფასება, რაში მხარდაჭერა დაეხმარებოდათ ახალგაზრდებს დასაქმებაში

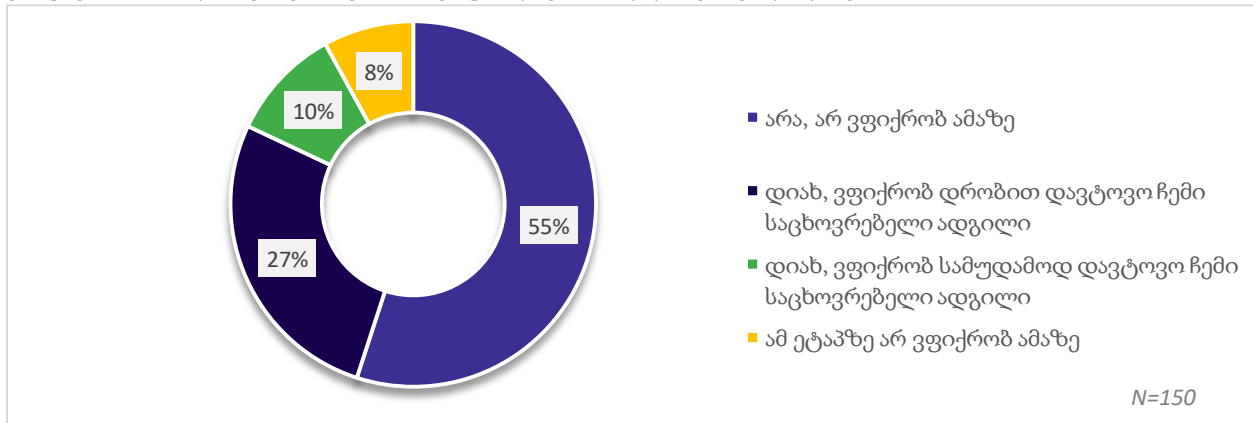

როგორც აღინიშნა, პროფესიული გადამზადება ახალგაზრდების დასაქმებისთვის მნიშვნელოვან ფაქტორად ჩაითვალა თვისებრივი კვლევის ფარგლებშიც. ამასთან, აღინიშნა, რომ როგორც სხვადასხვა პროგრამის, ასევე ზოგადად სხვა აქტივობების შესახებ ინფორმირება ახალგაზრდების აუცილებელია.

მიგრაცია

თვისებრივი კვლევის ფარგლებში დასაქმება ისეთი გამოწვევის პრევენციისთვის დასახელდა მნიშვნელოვნად, როგორიცაა მიგრაცია. როგორც რაოდენობრივი კვლევის შედეგები მოწმობს, შიდა მიგრაციაზე არ ფიქრობს 63% (ამასთან, 55% არ ფიქრობს, 8% კი - ამ ეტაპზე არ ფიქრობს) უახლოესი 2-3 წლის მანძილზე. აქვე აღსანიშნავია, რომ, სამუდამოდ საკუთარი საცხოვრებელი ადგილის დატოვების განზრახვა აქვს ათიდან მხოლოდ ერთ ახალგაზრდას (10%).

გრაფიკი # 12. შიდა მიგრაციის განზრახვა უახლოესი 2-3 წლის გათვალისწინებით

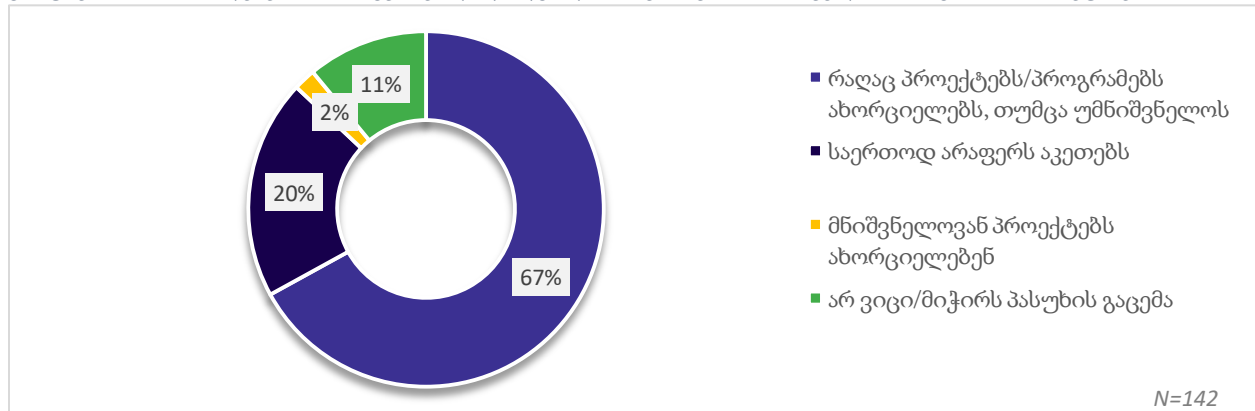

გარე მიგრაციის განზრახვა არ აქვს გამოკითხულთა 74%-ს და ამ ეტაპზე აღნიშნულზე არ ფიქრობს 6%. მათი რიცხვი, ვინც უახლოესი 2-3 წლის მანძილზე ქვეყნის დროებით დატოვებას ფიქრობს, 16%-ს შეადგენს. როგორც შიდა, ასევე გარე მიგრაციის შემთხვევაში, უკეთესი განათლების ხელმისაწვდომობა და დასაქმების უკეთესი შესაძლებლობაა განზრახვის მთავარი მიზეზები.

რაც შეეხება არსებული პრობლემების მოგვარებაზე მთავარ პასუხისმგებელ აქტორებს, თვისებრივი კვლევის მონაწილე ახალგაზრდები ამ აქტორად ადგილობრივ თვითმმართველობას მიიჩნევენ. ამასთანავე, თავად ახალგაზრდების პასუხისმგებლობაზეც მიუთითებენ. ამ კონტექსტში აღინიშნა, რომ პირველ რიგში, აუცილებელია მოქალაქეებმა იცოდნენ საკუთარი უფლებების შესახებ და ჰქონდეთ ინფორმაცია, რომ აქვთ უფლება მოსთხოვონ ხელისუფლებას სხვადასხვა პრობლემის მოგვარება; ასევე, უნდა იცოდნენ, რომ აქვთ უფლება გამოითხოვონ საჯარო ინფორმაცია და ასევე, საჯაროდ გააჟღერონ საკუთარი ინტერესები.

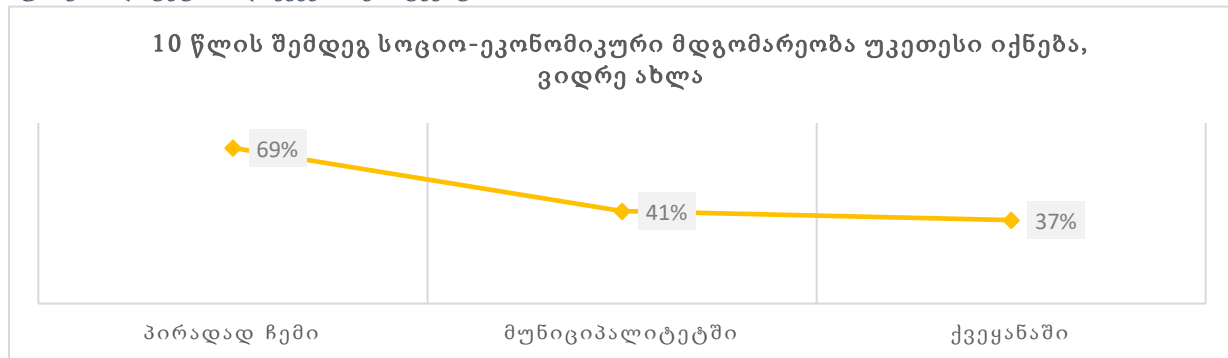
იმასთან დაკავშირებით, თუ რა კეთდება არსებული პრობლემების მოსაგვარებლად ადგილობრივი თვითმმართველობის მიერ, რაოდენობრივი კვლევის შედეგები ნეიტრალურად შეიძლება შეფასდეს. ათიდან თითქმის შვიდი გამოკითხული მიიჩნევს, რომ ადგილობრივი ხელისუფლება რაღაც პროექტებს/პროგრამებს ახორციელებს, თუმცა უმნიშვნელოს (67%). მეხუთედის შეფასებით კი, თვითმმართველობა საერთოდ არაფერს აკეთებს პრობლემების მოსაგვარებლად (20%). 11%-ს გაუჭირდა აღნიშნულის შეფასება.

გრაფიკი # 13. პრობლემების მოსაგვარებლად ადგილობრივი თვითმმართველობის საქმიანობის შეფასება

გამოწვევების მიუხედავად, ახალგაზრდების განწყობები მომავალთან დაკავშირებით ყვარლის მუნიციპალიტეტში მეტ-ნაკლებად პოზიტიურად ფასდება. ყველაზე ოპტიმისტურია 10 წლის შემდეგ საკუთარი სოციო-ეკონომიკური მდგომარეობის შეფასება (69%). რაც შეეხება მუნიციპალიტეტისა და ქვეყნის მდგომარეობის შეფასებას, ის ნაკლებად ოპტიმისტურია.

გრაფიკი # 14. შეფასება 10 წლის შემდეგ სოციო-ეკონომიკური მდგომარეობის პირადად მათი, მუნიციპალიტეტისა და ქვეყნის კონტექსტში

ამასთანავე, გამოკითხულთა მიერ პოზიტიურად ფასდება საკუთარი როგორც ფიზიკური (4.1 ქულა მაქსიმალური 5-დან), ასევე ფსიქიკური (4.2 ქულა) მდგომარეობა. რაც შეეხება ამ ეტაპზე, ყველა ფაქტორის გათვალისწინებით, საკუთარი ცხოვრებით კმაყოფილებას, მისი შეფასებაც უფრო დადებითია და მაქსიმალური 7-დან 4.9 ქულით ფასდება.

როგორც რაოდენობრივი, ასევე თვისებრივი კვლევის შედეგებს თუ შევაჯამებთ, შეიძლება ითქვას, რომ განსაკუთრებული გამოწვევა ახალგაზრდებისთვის ყვარლის მუნიციპალიტეტში დასაქმებას უკავშირდება. შესაბამისად, აქტივობები, რომლებიც პროფესიულ გადამზადებასა თუ სხვადასხვა უნარის, პირველ რიგში, სამეწარმეო უნარების განვითარებას შეუწყობს ხელს,

კრიტიკულად მნიშვნელოვანია. ამასთან, გამოწვევებზე საპასუხოდ სასურველია ბიბლიოთეკების გახსნა-მოწესირება, აგრეთვე, სპორტული ინფრასტრუქტურის მოწყობა, განსაკუთრებით, სოფლის ტიპის დასახლებებში, სადაც ასევე უნდა მოგვარდეს ტრანსპორტირებასთან დაკავშირებული საკითხები. ამასთან, ხაზგასასმელია, რომ მუნიციპალიტეტში უნდა არსებობდეს ეთნიკური უმცირესობების ინტეგრაციაზე ფოკუსირებულ პროგრამა თუ ცალკეული პროექტები.

1.5. სასურველი აქტივობები

სასურველ აქტივობებს შორის თვისებრივმა კვლევამ რამდენიმე საკითხი გამოავლინა, რაც იმ გამოწვევების შესაბამისია, რომლებიც კვლევისას იდენტიფიცირდა, როგორც განსაკუთრებით მწვავე. პირველი სასურველი აქტივობა, რაზეც უფროსი ასაკის ახალგაზრდებთან გამახვილდა ყურადღება, ახალგაზრდა მეწარმეების ხელშეწყობაზე ორიენტირებულ პროგრამებს ეხება, რაც *დასაქმების* პრობლემაზე მნიშვნელოვან რეაგირებად ჩაითვალა. გარდა სამეწარმეო უნარების განვითარებისა, მხარდაჭერაში თვითდასაქმებული ახალგაზრდა, ასევე მოიაზრებდა დაწყებული მეწარმეებისთვის წამახალისებელი მექანიზმების შემუშავებას (მაგ: ფინანსური თუ ადამიანური კაპიტალით, კონსულტაციებით ახალგაზრდა მეწარმეების მხარდაჭერა).

ასევე, სასურველად დასახელდა *გართობისა და შეკრებისთვის ღია სივრცეების* მოწყობა. ამასთან, არაფორმალური განათლების მიმართულებით აქტივობების დაგეგმვა, რისთვისაც, მათ შორის, მსგავსი სივრცეები შეიძლება იყოს გამოყენებული. ამასთან, ამგვარ სივრცეებად მუნიციპალიტეტში არსებული უფუნქციო შენობების მოწყობის იდეაც გაჟღერდა დისკუსიებზე.

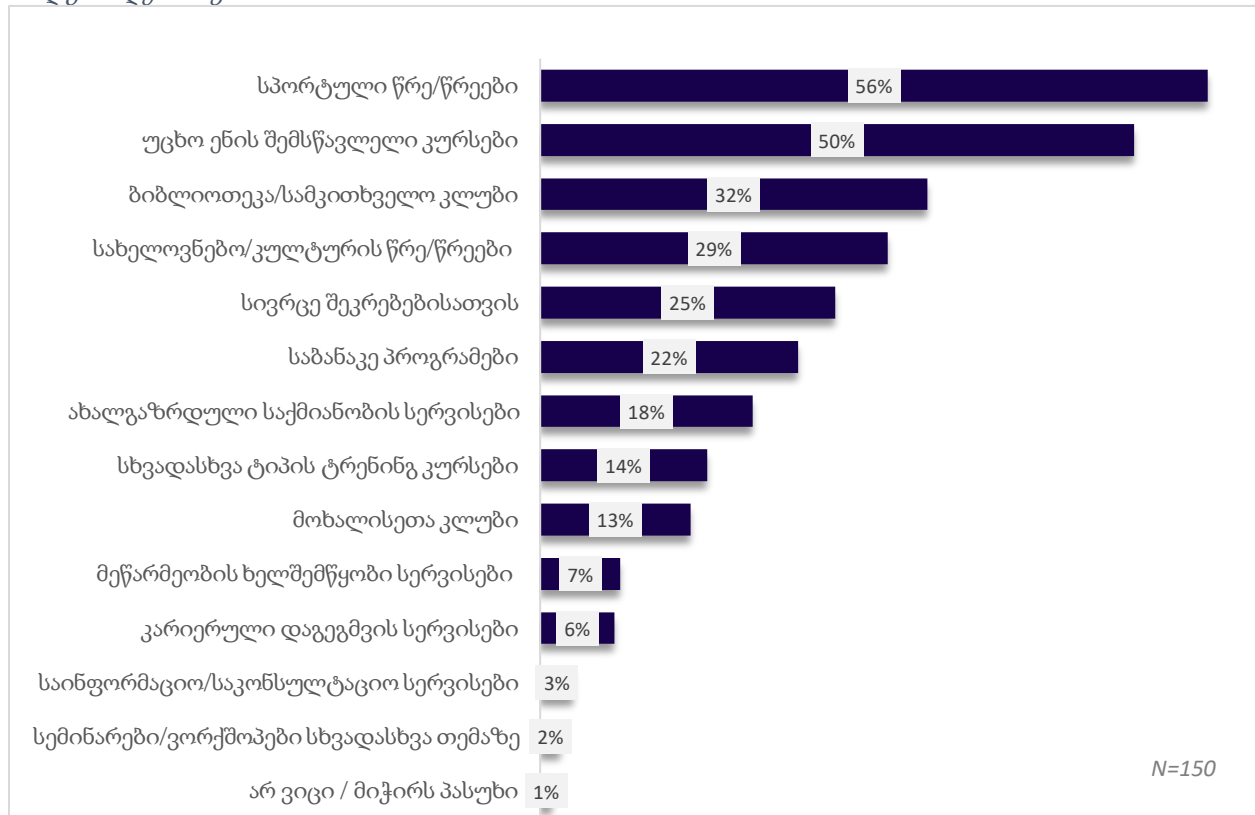
სასურველად დასახელდა ასევე *ბიბლიოთეკების* მოწყობა როგორც მუნიციპალურ ცენტრში, ასევე სოფლის ტიპის დასახლებებში. ამასთან, მნიშვნელოვნად დასახელდა *ფსიქოლოგის* სერვისზე ხელმისაწვდომობის უზრუნველყოფა, განსაკუთრებით, სკოლის ასაკის ახალგაზრდებისთვის. ამასთან, დასახელდა *სპორტული ინფრასტრუქტურის* მოწყობა, ასევე მწვრთნელებით წრეების უზრუნველყოფა.

სასურველ აქტივობებს შორის დასახელდა ასევე *უფლებების შესახებ* ახალგაზრდების ცნობიერების გაზრდაზე ორიენტირებული კამპანიებისა თუ სხვა სახის პროექტების დაგეგმვა. ასევე, ერთ-ერთმა მონაწილემ განსაკუთრებული ყურადღება გაამახვილა *ეთნიკური*

უმცირესობების ინტეგრაციაზე ორიენტირებული აქტივობების დაგეგმვის მნიშვნელობაზე.

თუ რაოდენობრივი კვლევის შედეგებს ვნახავთ, აქ ყველაზე მნიშვნელოვანი ახალგაზრდებისთვის არის სპორტულ წრეებზე ხელმისაწვდომობისა (56%) და უცხო ენის შემსწავლელ კურსებზე (50%) ხელმისაწვდომობის უზრუნველყოფა. ბიბლიოთეკის/სამკითხველო კლუბი მნიშვნელობაზე აქაც მაღალია მოთხოვნა და მესამედი ამ სერვისის ასახელებს (32%). სივრცეები შეკრებებისთვის, რაც თვისებრივი კვლევის ფარგლებში განსაკუთრებით აღინიშნა, მეოთხედის მიერ სახელდება მნიშვნელოვნად (25%).

გრაფიკი # 15. სერვისები, რომლებზეც ხელმისაწვდომობის არსებობაა განსაკუთრებით მნიშვნელოვანი ახალგაზრდებისთვის

ის, რომ დასაქმებასთან დაკავშირებული სერვისები და მათთან წვდომა მნიშვნელოვანი ჩანს იმიტაც, რომ უცხო ენების შესწავლა დასაქმებისთვის მნიშვნელოვან ფაქტორად გამოავლინა კვლევამ ამასთან, ტრენინგ კურსებზე (14%), მეწარმეობის ხელშეწყობ სერვისებსა (7%) თუ კარიერული დაგეგმვის სერვისებზე (6%) ხელმისაწვდომობის არსებობის სასურველობაც გამოავლინა. აქვე აღსანიშნავია ისიც, რომ საბანაკე პროგრამებსა (22%) და ახალგაზრდული საქმიანობის სერვისებზე (18%) წვდომაც მნიშვნელოვნად იკვეთება, რაც, მათ შორის, იმაზეც

მიუთითებს, რომ ახალგაზრდებს გარდა სოციალიზაციისა და გართობისა, არაფორმალური განათლების მიღების სურვილიც აქვთ.²

² დეტალური თვისებრივი ანგარიში, ასევე სრული გრაფიკული ანგარიში შესაბამისი მიგნებებითა და რეკომენდაციებით წარმოდგენილია შესაბამისი დოკუმენტების სახით